

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις: Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 5084
Αριθμ.
Διεκπ. 2384

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Αθήνησι, τῆ 2α Νοεμβρίου 2016

Πρός: τόν Γενικόν Γραμματέα Θρησκευμάτων
κ. Γεώργιον Καλαντζῆν
Εἰς Αμαρούσιον

Θέμα: «Περί τῆς ἐποπτείας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Ἑρεῦνης καί Θρησκευ-
μάτων ἐπί τῶν νομικῶν προσώπων τῆς ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος καί περί τοῦ τρόπου ἐπικοινωνίας τῶν ἐπί μέρους Ὑπηρεσιῶν
αὐτοῦ μετ' αὐτῶν»

Σχετ.: τό ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 174029/Α4/18.10.2016 ἔγγραφο τῆς Γεν. Δ/νσεως Στρατη-
γικοῦ Σχεδιασμοῦ – Τμ. Πρωτοκόλλου, τοῦ Ὑπ.Π.Ε.Θ.

Αξιότιμε κ. Γενικέ,

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρία τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς
Συνόδου τῆς 1.11.2016, καί ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀποστολῆς τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. πρωτ.
174029/Α4/18.10.2016 ἔγγραφου μέ θέμα «Καταγραφή πληροφοριακῶν συστη-
μάτων ηλεκτρονικῆς διαχείρισης εγγράφων στους φορεῖς που εποπτεύει το
ὙπΠΕΘ», τό ὁποῖον ἀπεστάλη εἰς τὰς Ἱερᾶς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος διά ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Διαρκῆς Ἱερά
Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ ῥηθείσῃ Συνεδρία αὐτῆς, ἀπεφάσι-
σεν ὅπως γνωρίσῃ εἰς ὑμᾶς, καί δι' ὑμῶν εἰς τὰς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουρ-
γείου Παιδείας, Ἑρεῦνης καί Θρησκευμάτων, τὰ ἐξῆς:

Α'. Ἡ ἠλεκτρονική ἔκδοση καί διακίνηση ἐγγράφων ἀποτελεῖ στόχον διά
τὴν ἠλεκτρονικὴν διακυβέρνησιν τοῦ Δημόσιου Τομέως κατὰ τόν νόμον
3979/2011. Ἀφορᾷ ὅμως τόν Δημόσιον Τομέα καθότι, ὅπως εἶναι γνωστόν, ἀπό
τῆς 11.2.2014 (δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 68 παρ. 1 ὑποπαρ. 3 τοῦ ν. 4235/2014) ἡ Ἐκκλη-
σία τῆς Ἑλλάδος, οἱ Μητροπόλεις, οἱ Ἐνορίες καί οἱ Μονές, τὰ ἐκκλησιαστικά
ιδρύματα κ.λπ. ἔχουν ἐξαιρεθεῖ ρητῶς ἀπό τόν Δημόσιον Τομέα καί τὴν Γενικήν
Κυβέρνησιν. Συνεπῶς, ἡ ἀνωτέρω νομοθεσία δέν ἀφορᾷ εἰς τούς φορεῖς τῆς ἐν
εὐρείᾳ ἐννοίᾳ Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Β'. Δεύτερον, πρέπει νά ὑπενθυμισθῆ, ὅτι τό Ὑπουργεῖον Παιδείας, Ἑρεῦ-
νης καί Θρησκευμάτων δέν ἀσκεῖ διοικητικὴν ἐποπτεῖαν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά
νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποφάσε-

ων και την διακίνηση των εγγράφων τους, ώστε να έχει αρμοδιότητα όπως επιβάλει εις αυτά την εφαρμογήν του ν. 3979/2011. Είναι, βεβαίως, άλλον ζήτημα εάν η Εκκλησία της Ελλάδος πρέπει από μόνη της να αποφασίσει την υιοθέτησιν μεθόδων ηλεκτρονικής εκδόσεως και διακινήσεως εγγράφων, ιδία προς διευκόλυνσιν των πιστών, και άλλον ζήτημα εάν υπάγεται εις τον ν. 3979/2011 και εάν την εποπτεύει το Υπουργείον Παιδείας, δυνάμενον να της επιβάλει την τήρησιν του συγκεκριμένου νόμου.

Γ'. Ειδικώτερον, ή διοικητική εποπτεία δεν είναι κάτι τό όποιον τεκμαίρεται, αλλά πρέπει να την προβλέπη ειδικώς ό νόμος. Τό Υπουργείον Παιδείας εποπτεύει τά εκκλησιαστικά ΝΠΔΔ μόνον εις 10 ειδικάς περιπτώσεις, αί όποίαι περιγράφονται εις τον νόμον 590/1977:

- 1) άρθρον 14 παρ. 2: δυνητική και όχι υποχρεωτική παρουσία του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων κατά την έκλογήν του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος,
- 2) 15 παρ. 5 και 6: διάταγμα αναγνωρίσεως και καταστάσεως του Αρχιεπισκόπου,
- 3) 26 παρ. 1, 2: διάταγμα αναγνωρίσεως και καταστάσεως Μητροπολίτου,
- 4) 34 παρ. 2: διάταγμα περί παραιτήσεως Μητροπολίτου,
- 5) 34 παρ. 4 και 6: ανάμειξις του Υπουργείου εις την διαδικασίαν διαπιστώσεως της άνικανότητος Μητροπολίτου και διάταγμα άπαλλαγής Μητροπολίτου εκ των καθηκόντων του,
- 6) 36 παρ. 2 και 5: διάταγμα ιδρύσεως, συγχωνεύσεως, καταργήσεως Ένορίας,
- 7) 39 παρ. 3 και 7: διάταγμα ιδρύσεως Ίερās Μονής και Κ.Υ.Α. ιδρύσεως μετοχίου Ί. Μονής έτέρου κλίματος,
- 8) 40 παρ. 2 : διάταγμα όργανισμού της Αποστολικής Διακονίας,
- 9) 57 παρ. 5 : διάταγμα ιδρύσεως ειδικού διά κληρικούς σωφρονιστηρίου.

Παραλλήλως, όμως, από τό Συμβούλιον της Έπικρατείας κρίνεται ότι ή Πολιτεία έχει δεσμία αρμοδιότητα (και όχι διακριτικήν ευχέρεια) όπως εκτελή τās άποφάσεις των εκκλησιαστικών όργάνων, όπόταν νομοθετικώς προβλέπεται ή ανάμειξις αυτής εις την διαδικασίαν εκτελέσεώς των.

- 10) Τέλος, ως δεκάτη περίπτωσις «έποπτείας» πρέπει να συγκαταριθμηθή και ή δυνατότης κατασταλτικής εποπτείας υπό την μορφήν του κατασταλτικού (και όχι προληπτικού) έλέγχου του Δημοσίου επί της διαχειρίσεως της εκκλησιαστικής περιουσίας μέσω των (πρώην) Επιθεωρητών Δημοσίων Διαχειρίσεων, οι όποιοι όρίζονται μέ κοινή άπόφαση (Κ.Υ.Α.) των Υπουργών Οικονομικών και Έθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων (άρθρο 46 παρ. 4 ν. 590/1977).

Δ'. Είναι σαφές, έπομένως, ότι μόνον εις τās άνωτέρω περιπτώσεις εποπτεύει τό Υπουργείον Παιδείας, Έρεύνης και Θρησκευμάτων τά εκκλησιαστικά ΝΠΔΔ και όχι εις τό ζήτημα της ηλεκτρονικής εκδόσεως και διακινήσεως υπηρεσιακών εγγράφων και αποφάσεων. Δεν υποχρεούμεθα, συνεπώς, να δηλώσωμεν τον βαθμόν ψηφιακής ώριμότητος των εκκλησιαστικών ΝΠΔΔ εις την ηλεκτρονικήν διεύθυνσιν, την όποιαν όρίζει τό ως άνω έγγραφον, ούτε, βεβαίως, δυνάμεθα όπως συμμετάσχωμεν εις την διαδικασίαν ψηφιακής ώριμάνσεως, εις την όποιαν μετέχουν οι φορείς του Δημοσίου Τομέως.

Κατόπιν των άνωτέρω παρακαλούμεν, όπως αρμοδίως ενημερώσητε τās Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρεύνης και Θρησκευμάτων σχετικώς ως προς τό εύρος της εποπτείας αυτού επί των νομικών προσώπων της Εκκλησίας

τῆς Ἑλλάδος, ἐφαρμοζομένης κατὰ κύριον λόγον ὑπὸ τῆς Γενικῆς Γραμματείας Θρησκευμάτων καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν ὑπηρεσιῶν. Ἐπιπροσθέτως δέ, ἔγγραφα τρεχούσης ὑπηρεσιακῆς φύσεως, τὰ ὅποια δέν ἀποτελοῦν συνέχειαν κάποιας ἀπειθείας ἐξατομικευμένης ἐπικοινωνίας ἀλλὰ ἐγκυκλίους, ὑπουργικὰς ἀποφάσεις κ.λπ. καὶ ἐνδεχομένως ἀφοροῦν εἰς τὰ νομικά πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, παρακαλοῦμεν ὅπως ἀποστέλλωνται διὰ τῆς Γενικῆς Γραμματείας Θρησκευμάτων μόνον εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, ταχυδρομικῶς εἴτε εἰς τὴν διεύθυνσιν ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου ecclesia.protocol@gmail.com. ἡ δέ Ἱερά Σύνοδος θά φροντίζει διὰ τὴν κοινοποίησιν αὐτῶν εἰς τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις, παρέχουσα κατὰ περίπτωσιν καὶ τὰς ἀπαιτούμενας ὁδηγίας, οὕτως ὥστε νά ἀποφεύγηται οἰαδήποτε σύγχυσις τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων περὶ τοῦ πρακτέου.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Μεθώνης Κλήμης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:

1. Ὑπουργεῖον Παιδείας, Ἑρευνας καὶ Θρησκευμάτων
Γενικὴν Διεύθυνσιν Στρατηγικοῦ Σχεδιασμοῦ,
Προγραμματισμοῦ καὶ Ἡλεκτρονικῆς Διακυβέρνησης
Διεύθυνσιν Ἡλεκτρονικῶν – Δικτυακῶν Ὑποδομῶν
Τμῆμα Πρωτοκόλλου, Ἀρχείων καὶ Μέριμνας
2. Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
καὶ Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
3. Διεύθυνσιν Προσωπικοῦ Ἱερᾶς Συνόδου